

Sembery Gábor

Szomszédok

I.

Füredi Imre ötvennyolc éves, százhetvenöt centi magas és hetvennyolc kiló. Feje tetején már kopasz, ezért mindig kalapot visel, kedveli a barna és a szürke különböző árnyalatait. Tizenöt éve elvált, gyereke nincs, egyedül él. Régi, még a háború előtt épült téglaházban lakik, egy csendes mellékutcában. Lakása K–Ny-i fekvésű, kicsi, de kényelmes, a szoba parkra néz, előtte egy akácfa, aminek gyér lombja nyáron épp annyi árnyékot vet, hogy az ember nem fő meg a forráságban, ha kiül a teraszra. A konyha ablaka belső udvarra nyílik, ahova csak reggel süt be a nap, kissé jobbról, így a helyiség, különösen őszi késő délutánokon, sejtelmesen homályos.

Mínthogy Füredi egyedül él, szerény háztartást vezet, nincsenek fölösleges tárgyak körülötte. A lakás egyetlen lakajos szobából, fürdőből és konyhából áll, a helyiségeket kicsiny előszoba kapcsolja össze, aminek nincs ablaka, mindig lámpát kell gyújtani, ha belép az ember. A szoba szerényen, egyszerűen berendezett, a nyolcvanas évek férfiúzlésének megfelelően: barna szekrénysor, ami teljesen elfedi az egyik falat, ennek polcán kap helyet a televíziókészülék, szembe a sarokban az ágy, dohánybarna huzattal, középen dohányzóasztal két fotellal, a maradék falfelületen egy fiókos szekreter és egy könyvespolc. A szőnyeg sötétbordó, virágmintás. A fürdőszobában borotválkozótükör, előtte falipolc, rajta pohárban egy fogkefe, fogrémcs tubus, mellette másik pohárban borotva, amellet borotvahab. A falon akasztó kéztörölővel. Az ajtón további két akasztó, fürdőlepedő és köntös lóg rajtuk. A konyha legénylakáshoz hasonló, kétrózsás gáztűzhely, két szekrény van a falra szerelve, az egyikben poharak, kancsók, csészék (mindenből egy készlet, hat darab), ez alatt van a mosogató, a másikban fűszerek, kávé, cukor, só, liszt, száraztészta, alatta egy pultos, ajtós, fiókos konyhaszekrény, ami-ben a tányérok, fazekak és az evőeszköz kapnak helyet, mellette a hűtőszekrény, szemben az asztal. Az előszobában fogas kalaptartóval és egy cipőszekrény. A fürdőszobát csempe és kő, a konyhát és az előszobát linóleum borítja.

Füredi a régi rendszerben a társadalom középső szintjén kapott helyett, munkahelyén titkárnő segítette munkáját, és néhány embernek ő parancsolt. Elfogadható szinten beszélt és írt németül. Sajnos a változás után megszorítások következtek és megszűnt a részleg, így kénytelen volt munkát vállalni egy modern világban, ahol senki sem tiszteli életkorát, korábbi rangját. Nyelvtudásának köszönhetően sikerült munkát kapnia, de mindennap le kell küzdenie gyűlöletét fiatal, agilis

főnökével szemben, aki ellentmondást nem tűrő hangon, közömbösen, de határozottan szabja meg Füredinek, mit tegyen és hogyan.

– Imre, ezeket a leveleket még a mai nap fordítsa le!

– Igenis, természetesen, meglesz.

Mindezek ellenére, nem panaszkodhat, munkakörülményei nem mostohák, fizetése kielégítő, így sohasem kell elvennie megtakarított pénzéből mindennapi megélhetésére. Reggel nyolctól, délután négyig dolgozik a belvárosban, ezután rendszerint villamosra, majd buszra száll, és mikor megérkezik a csendes külvárosi nyugalomba, betér egy kiskocsmába, ahol egy-három fröccsöt fogyaszt el, miközben elolvassa a napi újságot, olykor beszédbe elegyedik egy-egy ismerőssel, de többnyire csöndesen ülve mereng.

A fröccsök után, ha szükséges, bevásárol, majd hazatér, olvas vagy a televíziót nézi, aztán tíz és tizenegy között megágyaz, tisztálkodik és lefekszik. Reggel hatkor kel, hideg vízzel arcot mos, zuhanyozik, borotválkozik, felöltözik, fekete-kávét iszik tejszínnel és két cukorral, és elindul munkahelyére. Mondhatjuk, élete nyugodt, kiszámítható, kellemes.

II.

Molnárné negyvennyolc éves, elvált, van egy pszichésen zavart lánya, akivel egy szobában él. Az asszony kövér, visszataszító, undok. Szeme apró disznószem, tekintete ostoba és gyanakvó. Járás közben úgy dülöngél, mint egy tengerész vagy pingvin, lábfejei kifelé állnak, sarkait erősen odavágja a földhöz. Lánya vézna, csúnya, télen-nyáron fekete, hosszú bőrkabátban és magas szárú bakancsban jár. Nagyon erősen festi magát, arcán, mint egy maszk, vastag réteget képez az alapozó, haját feketére festeti és mindig fekete kendőt köt rá. Köszönés közben túlzottan artikulál, mintha sükethez beszélne.

A vallási szekta, amelynek mindketten tagjai, este tartja „istentiszteleteit”, ezért későn járnak haza. Leggyakrabban tizenegy óra után valamivel dobognak végig a lépcsőházon, és ettől az időponttól kezdve egy, másfél órán át dübörögnek föl-alá a lakásban. Az asszony irdatlan súlya és lánya ormóttalan bakancsa alatt nyikorogva szűkül a parketta, és félő, hogy a plafon átszakad. (Rejtély, hogy miért mennek a szoba egyik feléből a másikba egy este alatt ötvenszer.) Előfordul, hogy csak egy óra tájban ráncigálják le a redőnyt (krrricssshh) és nyugszanak végre el. Későn ébrednek, tizenegy és dél között, amikor is kezdődik minden előlről.

Rengeteget veszekszenek. A pszichésen zavart lány gyakran ordít ostoba anyjával, minden érthető ok nélkül. Előfordul, hogy felébrednek (halljuk a redőnyt), járkálnak (dumm-dumm-dumm), majd hirtelen elkezd őrjöngeni a pszichésen zavart lány. Nem csak délelőtt veszekszenek, hanem az éjjel közepén és az egyébként nyugodt hétféteken is, de látták őket az utcán is ordítózni. Senkire nincsenek tekintettel, sem a házban, sem az utcán. Természetesen mindez nem lenne baj, de sajnos Molnárné Füredi felső szomszédjai, ami több esetben okozott már némi feszültséget az eltérő életritmus miatt. Füredi alapvetően csendes, nyugodt ember, kedveli a magányt, érthető módon zavarja hát a fölötte élő két ember zajosabb életvitele. De talán még a hangoskodásnál is jobban zavarja, hogy

hallja, ahogy üritkeznek – undorítja a csuborgó hang, amit a fajansz felerősít és a falak visszhangoznak.

Egy szombat délutánon Füredi egy polcot szerelt fel a falra, fúrt és kalapált. Az egész aktus előkészületekkel együtt sem tartott tovább egy óránál, de Molnárnét megzavarhatta valamiben, mert becsöngetett Füredihez.

– Jó napot, legyen szíves, most már fejezze be ezt a lármát, mert nagyon zavar! – pörölte a súlyos asszony pökhendin. Füredi annyira meglepődött, hogy meg sem tudott szólalni. Aztán végül csak annyit tudott kinyögni, hogy: – Elnézést, már befejeztem, tovább nem zajongok. – Molnárné bólintott és elégedetten távozott. Füredi a rövid látogatás után sokkoltan állt még egy darabig az előszobában. – Hát, ez elképesztő! Hogy van képe pont neki becsöngetni a zaj miatt! Ha még egyszer lejön, majd megmondom én a magamét! – gondolta. Egy ideig még dühöngött magában, de aztán minden visszatért a szokásos hétfégi, tompa nyugalomba. Ez megisméltődött még párszor, egyszer Füredi feltett vasárnap délután egy Bach-lemezt („Hogy képzeli, hogy hétfégén így üvölteti a zenét?”), egy másik alkalommal pedig elektromos darálójával ledarált két kiló dióbelet („Hát maga igazán pofátlan alak, ilyen hangos gépeket használni!”). Egyik esetben sem feleselt vissza a testes asszonynak, csak magában füstölgött.

Mindez már régen történt, de Füredi azóta is tehetetlenül viseli a „hájas disznó és idióta lánya” dübörgését maga fölött, míg ő maga még egy pudingot sem mer elkészíteni, nehogy lejöjjön „az a némbér”. Olykor fennhangon méltatlankodik, azt remélve, hátha meghallják, de közben tudja, a hang könnyebben terjed lefelé egy házban, mint fölfelé. Molnárék Füredi után hat évvel költöztek a házba, és ő sokszor ábrándozik a „rég, csöndes időkről”, amikor nem „mászált egy elefánt a feje fölött”.

III.

Egy huzatos őszi napon Füredi, szokása szerint, reggel hatkor felkel, megmossa hideg vízzel az arcát, megtisztítja fogát, borotválkozik, megissza a feketét tejszínnel és két cukorral és dolgozni indul. Munkahelyén különös a hangulat, semmi szokatlan nem történik, de Füredi úgy érzi, mintha mindenki őt figyelné, érzi a tekinteteket a hátában, mintha össze-összesúgnának, mikor elfordul, mégsem történik semmi érdemleges egészen délig, amikor egy fiatal lány jelenik meg az irodában. Füredi először ügyfélnek véli, aztán gyanakodni kezd, mert a lányt körülvezeti egy kollégája az irodában, ezt-azt megmutogatva neki.

Ebéd után aztán Füredit főnöke személyesen hívja be irodájába.

– Üljön le, Imre!

– Köszönöm.

– Kedves Imre, úgy döntöttem, hogy tovább nem tartok igényt az ön munkájára, nagyon sajnálom. Felvettünk egy új kolléganőt, aki holnap kezd az ön helyén. A felmondási időtől természetesen eltekintünk. A papírmunkát Editke elintézi magával. – Füredi csak bámul, értetlenül. – De hát, miért? – gondolja, de nem tud

szólni, csak néz, nézi főnökét, aki huszonhét évvel fiatalabb nála. Nézi szabályos, borotvált arcélét, szemüvege aranykeretét, hideg, kék szemébe bámul, és végül csak annyit tud kinyögni: – Értem... – Az ifjú üzletember, dolga tömérdek, már emelkedik is székéből, nyújtja aranygyűrűs kezét (ujjai szőrösök) Füredi felé, és valamit mond, de Füredi már nem hallja, képtelen figyelni, felfogni a szavak jelentését. Ő is feláll, automatikusan nyújtja a kezét, és megalázottan elhagyja a helyiséget.

Bemegy az irodába, az asztalához lép, ahol már ott ül az új kolléganő. Füredi végigméri, kedves arca van és csinos. – Igen, fiatal, jól képzett – összegzi magában. Mindketten zavarban vannak, a lány feláll, Füredi zavarában kezét nyújt és bemutatkozik, de abban a pillanatban, hogy kimondja a nevét, rájön, mennyire felesleges, hiszen soha többet nem látják majd egymást. Sok szerencsét kíván a fiatal lánynak, aztán elhagyja az irodát, lassan lesétál a lépcsőn és kilép az épületből.

Időközben a szél elállt és kisütött a nap, kellemes idő van. Füredi megszo-kottan lépdél a villamosmegálló felé, aztán eszébe jut, hogy milyen korán van, és inkább gyalog sétál végig a körúton a buszig. A buszmegállóban egy férfi rápöccinti kabátjára a cigarettahamut, Füredi ingerülten szól rá, amaz foghegyről odavet egy „bocs”-ot.

Nem megy a kocsmába, inkább vásárol egy üveg bort magának a közértben és hazamegy. A konyhában kihúzza a dugót a palackból, poharat vesz elő, bemegy a szobába, leül a fotelba. Tölt, iszik egy kortyot és némán bámul maga elé. Megszólal a telefon, élesen hasít csengése a csöndbe. Füredi összerezzen, értetlenül bámul a készülékre, aztán feláll, odalép a szekreterhez, amin a telefon áll és felemeli a kagylót.

– Halló tessék, Füredi.

...

– Nem kérem, ez Füredi-lakás.

...

– Értse meg kérem, itt nincs semmilyen Feri!

...

– Viszonthallásra.

Visszaül a bor mellé. – Most mihez kezdjek? – hangosan teszi föl magának a kérdést. – Pár év lett volna a nyugdíjig... Most mehetek kedvezményel... Így kevesebbet kapok majd, hozzá kell nyúlnom a betéthez... – ezeket már csak gondolatban teszi hozzá. Újra tölt, bekapcsolja a televíziót és váltogatja a csatornákat.

Molnárné és lánya valamivel tíz óra után érkezik meg. Elkezdődik a szokásos járkálás, zuhogás. Füredi kivételesen még nem feküdt le, „holnap már úgysem kell korán kelnem”, filmet néz a tévében. Ahogy elkezdődik a dübörgés, kelletlen fintort vág, arcán megráng egy ideg. Próbál a filmre figyelni, de egyre jobban idegesíti a fölötte állandósult zaj.

Molnárné lánya egy széket vág a földhöz teljes erejéből és elkezd kiabálni. Füredit előnti a méreg, tekintetét a plafonra emeli és hangosan felkiált: – Hagyják

már abba, az ember a tévét sem hallja! – Természetesen a hangoskodás nem szűnik meg, tisztán ki lehet venni egyes szavakat anyja és lánya vitájából. A nő próbálja félőrrült lányát csitítani, aki fúriaként fröcsög rá. Füredi kimegy a konyhába a partvisért, és nyelével többször felkopog a plafonon. A veszekedés hallhatóan a tetőfokára hág, a lány azt üvölti: – Elmegyek! – És valóban, pár perc múlva ajtócsapódás rázza meg a házat, a lépcsőház felerősítve terjeszti szét a hangot, majd valaki rohan le a lépcsőn nagy döngéssel. Füredi felismeri a fekete bakancsok tompa, döngő robaját.

Úgy dönt, eljött a pillanat, kísétál a konyhába, kihúzza a fiókot és elővesz egy hosszú pengéjű szeletelőkést. Mikor kilép a lépcsőházba, megborzong a hidegtől, összebb húzza magán a köntöst, felkattintja villanyt és lassan elindul az emeletre. Megnyomja a csengőt, de nem szól, csak a műanyag pattan, bekopog, karjait háta mögé teszi, bal kézzel átkulcsolva a jobbat, amiben a kést tartja. Először csak résnyire nyílik az ajtó. Molnárné gyanakvó disznószeeme összeszűkül, mikor meglátja, ki az.

– Mit akar? – kérdezi gorombán.

– Kérem, amit ön és a lánya művelnek az túlmege minden határon – válaszolja Füredi, hangja remeg az elfojtott indulattól. Az asszony, most már teljesen kitarja az ajtót, és az ostoba emberek bátorságával és dölyfösségével áll szemben Füredivel.

– Még maga jön fel nekem szólni, hát nem maga fúr állandóan, meg hallgat hangosan zenét? – Szeme diadalmasan csillan, állát felveti.

Fürediben ekkor pattan valami, mintha kiégne egy biztosíték vagy elpattanna egy tartókötel. Jobb kezével erősen megmarkolja a szeletelőkést, és olyan hirtelen lendíti előre, hogy fel sem fogja, mi történik, csak mikor másodszorra lesújt. Molnárné torkából döbrent hörgés tör elő, de annyira erőtlen, hogy Füredi fel sem fogja, csak érzékeli a hangot. Vér fröccsen arcára és köntösére, amitől egy kicsit meglepődik, de keze, mintha gép mozzatná, újra és újra lecsap, egészen addig, míg már nincs mibe belemerítenie a kést, mert a nő holtan vágódik el a padlón, hatalmas döngéssel.

Füredi ekkor, mintha révületből eszmélne, ránéz kést tartó kezére, csodálkozva nézi a lecsorgó vért, majd letekint a mozdulatlan testre, nézi, hogyan áztatja a mellkasból folyó vér lassan a szőnyeget. Ebben a pillanatban kialszik a villany. Füredi megnyomja a gombot, és ahogy felvillan a fény, újra szeme elé tárul borzalmas műve. Bólint és lesiet a lépcsőn. Belép a szobájába, gyorsan tölt egy pohár bort és felhajtja, aztán a szekreterből szivart vesz elő és rágyújt. Higgadt, elméje kristálytisztán működik. A telefonhoz lép, tárcsáz.

– Halló! Rendőrség?

...

– Megöltem egy embert.

...

– Nem kérem, nem tréfálok, mondom a címet...

Füredi a lépcsőházban ül az emelet legfelső fokán és szivarozik, mellette az üveg bor és a pohár. Arcán semmi nyoma félelemnek vagy megbánásnak, egyáltalán bármi érzelemnek. A lépcsőház ablakában kék fény kezd villogni, és Füredi

hallja, hogy nyílik a kapu. Feláll, még mindig a véres köntösben van, beleszív a szivarba, felemeli a földről az üveget és a poharat és tölt. Ekkor érnek a lépcsőfordulóba a rendőrök. Füredi beleszív a szivarba, kifújja a füstöt és iszik egy kortyot. – Fent az emeleten – mondja a felfelé, felé tartó rendőröknek, felhajtja a bort, a poharat egyszerűen elengedi, hangos, csilingelő hanggal török darabokra a hideg kövön, nagyot szív a szivarból, eldobja, rátapos, és előretartva kezét hagyja, hogy rátegyék a bilincset.